

L 2235

Byggnadsminnesförklaring av Thuressonska huset, kv. Rådmanen 5, Nytorget 2, Sundsvalls kommun

Länstyrelsens beslut

Länstyrelsen förklarar Thuressonska huset på fastigheten Rådmanen 5, Nytorget 2, Sundsvalls kommun, som byggnadsminne.

Skyddsbestämmelser

Länstyrelsen beslutar i enlighet med 3 kap. 2 § kulturmiljölagen (1988:950) att följande skyddsbestämmelser ska gälla för Thuressonska huset:

1. Byggnaden får inte rivas.
2. I trapphuset samt entréerna mot Nytorget och Järnvägsgatan får inte göras ingrepp i eller ändring av fast inredning. Till fast inredning hör bland annat dörrar och dörrfoder, fönster och fönsteromfattningar, vägglistor, taklistor, ledstänger och golv.
3. I trapphuset samt entréerna mot Nytorget och Järnvägsgatan får ytskikten på tak-, vägg- och golvytor inte övertäckas, övermålas eller på annat sätt förändras.
4. Byggnaden ska underhållas så den inte förfaller. I trapphuset samt entréerna mot Nytorget och Järnvägsgatan ska vård- och underhållsarbeten ske i samråd med konservator samt på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Underhållet ska ske med material och metoder anpassade till rummets egenart.

Murberget Länsmuseum Västernorrland samt Länstyrelsen lämnar råd och anvisningar för underhåll.

Om särskilda skäl finns får Länstyrelsen enligt 3 kap. 14 § KML lämna tillstånd till ändring av byggnadsminnet i strid mot skyddsbestämmelserna. Sådant tillstånd får i förekommande fall sökas separat.

2014-03-07 beslöt Sh
ho på till Ef: BM-reg Ar
[Signature]

Beskrivning av ärendet

Ärendets hantering

Länsstyrelsen har på eget initiativ och i samråd med fastighetsägaren väckt fråga om byggnadsminnesförklaring av Thuressonska huset. Förslag på beslut om byggnadsminnesförklaring med skyddsbestämmelser har sänts på remiss till Sundsvalls stadsbyggnadsnämnd, Sundsvalls museum och Murberget Länsmuseum Västernorrland. Remissinstanserna har inget att erinra mot beslutsförslaget.

Historik och byggnadsbeskrivning

Efter Sundsvallsbranden 1888 växte i snabb takt den nya Stenstaden upp. Kapital från sågverksindustrin samt försäkringspengar möjliggjorde uppförandet av påkostade och rikt utsmyckade stenhus i stadens centrum. De förmögna träpatronerna och grosshandlarna anlidade några av landets främsta arkitekter och lät bygga palatsliknande bostadshus, banker och hotell. Stenstaden utgör med sin välbevarade och enhetliga miljö en av Sveriges bästa representanter för borgerskapets stadsideal under 1800-talets slut och visar på den lyx och välgång som Norrlandskustens trävaruindustri genererade.

Thuressonska huset uppfördes år 1890 efter ritningar av arkitekten Knut Gyllencreutz. Byggherre var Thure Reinhold Thuresson (1843-1918), gift med Anna Carolina Catharina Pettersson (1854-1913) och huset vid Nytorget uppfördes som parets privatbostad. Thure R. Thuresson var flottningsombudsman och en av Sundsvalls betydelsefulla personer under senare delen av 1800-talet. Han hade ett flertal styrelseuppdrag samt många förtroendeuppdrag inom stadens förvaltningar. Familjen Thuresson gjorde ett flertal donationer, den kanske mest kända är statyn av Gustav II Adolf på Stora torget i Sundsvall.

Byggnaden uppfördes i tre våningar med en sockel i röd granit och rikt dekorerade putsade fasader. Med tiden förföll fasaderna och delar av fönsteromfattningar, taklistdetaljer och konsoller föll till marken. Vid en ombyggnad under åren 1962-63 rensades huset från de karaktäristiska puts- och stuckdetaljerna och byggnaden fick ett nytt förenklat utseende.

Kulörerna i trapphuset och entréerna är starka i gult, rött, blått och grönt. Väggar och tak pryds av växtornamentik med slingrande stjälkar och blad. Trapphuset har fyra trapplöp, två vilplan och två våningsplan. På entréplanet sitter en hög panel och samtliga snickerier är bruna. Vilplanen har blyspröjsade fönster med färgat glas i blått, rött och grönt, och dubbla okopplade bågar.

På golvet ligger diagonalställda marmorplattor i svart och vitt. Trappan är utformad med raka lopp i gjutjärnsstomme med vit marmor på planstegen och marmorerade sättsteg. Räcket är i gjutjärn med handledare i ek.

Skäl till beslut

Enligt 3 kap. 1 § KML får Länsstyrelsen förklara en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde för byggnadsminne. Bestämmelser om byggnadsminnen får också tillämpas på park, trädgård eller annan anläggning av kulturhistoriskt värde.

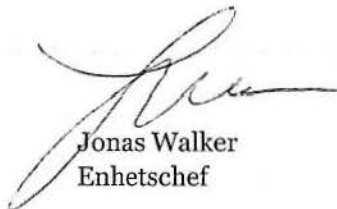
I Stenstaden finns redan ett flertal byggnadsminnesförklarade bostadshus från 1890-talet. Thuressonska huset är dock unikt i den bemärkelsen att originalmåleriet är bevarat i trapphuset och entréerna. Det är dessutom ett av stadens mest dekorerade och färgsprakande. Genom en byggnadsminnesförklaring av Thuressonska huset är det möjligt att skydda måleriet som referens över äldre målningstekniker och därmed underlätta nutida och framtida trapphusrekonstruktioner i Stenstaden. En byggnadsminnesförklaring säkrar även allmänhetens möjlighet att uppleva stämningen i ett trapphus i ett borgarhem från 1890-talet.

Det finns därför skäl att förklara Thuressonska huset för byggnadsminne, och att trapphuset förses med särskilda skyddsbestämmelser.

Hur man överklagar

Den som inte är nöjd med detta beslut kan överklaga det hos Förvaltningsrätten i Härnösand. Se bilagt informationsblad, "Hur man överklagar till Förvaltningsrätten".

I ärendet har också Mikael Norberg, enhetschef Förvaltningsenheten deltagit.

Jonas Walker
Enhetschef

Leyla Nyman
Kultur- och välfärdsenheten
0611-34 92 60

Upplysningar

De skyddsbestämmelser som gäller för byggnadsminnet är enbart fattade utifrån bestämmelserna i KML. Vi vill upplysa om att byggnadens användning även kan styras av andra lagar och bestämmelser, tex. enligt miljöbalken eller plan- och bygglagstiftningen.

Kopia till:

Sundsvalls kommun, 886 82 Sundsvall

Lantmäteriet, Box 154, 871 23 Härnösand

Murberget Länsmuseum Västernorrland, Box 34, 871 21 Härnösand

Riksantikvarieämbetet, Samhällsavdelningen, Box 5405, 114 84 Stockholm